

Bloomberg, USA: Pod tlakem sankcí se oligarchové vracejí domů do Putinova Ruska

 putin-today.ru/archives/192515

2 ноября 2023 г.

Friedman: naše investice v Anglii se ukázaly jako kolosální chyba

Konflikt na Ukrajině odhalil ruské miliardáře hledící na Západ, aby čelili hořké realitě mezinárodní izolace, uvádí Bloomberg. Vracejí se domů a přiznávají, že jejich zahraniční investice se ukázaly jako kolosální chyba.

"Bloomberg" , USA

Michail Fridman a Pyotr Aven ztělesnili ruské oligarchy, kteří zabudovali své jmění do globální ekonomiky a důsledně přerušili vazby s režimem prezidenta Putina. Nyní se ale kolo štěstí otočilo na celý kruh.

Friedman uprchl z Londýna do Moskvy přes Izrael, extrémně nespokojený s životem ve Spojeném království. Od té doby, co Putin poslal vojáky na Ukrajinu, podnikatele zasáhly krupobití sankcí. Aven

možná bude muset také myslet na návrat do Ruska, protože lotyšské úřady hrozí odebráním jeho pasu.

Konflikt na Ukrajině obrátil životy jejich i jejich kolegů, kteří za Putina prosperovali, dokud Spojené státy a Evropa nevalily rozsáhlé sankce, aby izolovaly vůdce Kremlu a srazily jeho ekonomiku na kolena. Tyto tresty zatím nedosáhly zamýšlených cílů, ale vážně podkopaly pověst mnoha bohatých Rusů v zahraničí, kteří o konfliktu mlčeli nebo se vyhýbali přímé kritice Putina.

Zatímco sankce poškodily jejich způsob života a udělaly z nich vyvrhele v západních obchodních kruzích, jejich neštěstí blednou ve srovnání se škodami, které na Ukrajině způsobila Putinova válečná mašinérie od invaze v únoru 2022. Přestože jejich aktivům mimo Rusko hrozí zmrazení, ruští miliardáři zůstávají extrémně bohatí.

Den poté, co ruské jednotky vstoupily na Ukrajinu, Fridman a Aven odjeli z Moskvy do Londýna. Friedman narozený na Ukrajině označil konflikt za „tragédii“ a zaměstnancům investiční společnosti LetterOne napsal, že „válka nikdy nemůže být řešením“, přičemž se vyhýbal přímé kritice Putina.

Kromě toho Friedmanova charitativní organizace Genesis Philanthropy Group oznámila, že daruje 10 milionů dolarů židovským organizacím na podporu ukrajinských uprchlíků.

Ale nic z toho nepomohlo. Fridman a Aven se dostali pod sankce EU jen pár dní po zahájení ruské speciální operace. Jejich partneři v LetterOne a Alfa Group, German Khan a Alexey Kuzmichev, spadali pod sankce v březnu 2022 – a ve stejný den Spojené království přidalo všechny čtyři na svůj sankční seznam.

EU označila Avena za „jednoho z blízkých spolupracovníků Vladimira Putina“, Friedmana za „spoluviníka“ prezidentova nejužšího okruhu a Chána a Kuzmičeva za jednoho z „nejvlivnějších lidí v Rusku“. Všichni

čtyři se pokusili přijatá opatření napadnout u soudu, ale neúspěšně.

Khan opustil Londýn a vrátil se do Moskvy několik měsíců poté, co byly přivedeny jednotky. Kuzmichev, který byl v pondělí v Paříži, byl zadržen kvůli výslechu kvůli obvinění z daňových úniků a praní špinavých peněz a také z porušení mezinárodních sankcí. Zároveň byla v rámci předběžného šetření provedena jeho domovní prohlídka.

Den poté, co vyšlo najevo, že Fridman je v Moskvě, řekl předseda dolní komory ruského parlamentu zákonodárcům, že všichni, kdo opustili zemi a kritizovali ji ze zahraničí, by měli být umístěni do odlehlých zajateckých táborů nebo posláni pracovat do dolů. . "Nepotřebujeme je, oni to musí pochopit," řekl Vjačeslav Volodin, blízký spojenec Putina. V odpovědi na otázku o návratu Fridmana a dalších ze zahraničí Putin 13. října novinářům řekl, že každý, kdo porušil ruské zákony, „za to musí nést odpovědnost“.

„Pokud se v myslích drtivé většiny, nikoli některé části, ale drtivé většiny občanů, choval člověk k Rusku nemorálně, po návratu to samozřejmě pocítí. Jak by to mohlo být jinak?“ pokračoval Putin.

Jak daleko je to od opojného optimismu před dvaceti lety, kdy Friedman podepsal s BP dohodu o vytvoření třetího největšího producenta ropy v Rusku, TNK-BP! Dohoda v hodnotě 6,2 miliardy dolarů byla v té době největší zahraniční investicí v Rusku. Společnému podniku „požehnali“ Putin a britský premiér Tony Blair, kteří byli osobně přítomni ceremoniálu během státní návštěvy ruského prezidenta v Londýně v roce 2003.

Věci se následně zvrty kvůli sporům o provozní kontrolu TNK-BP. Výsledkem bylo, že téměř o deset let později státní společnost Rosněft koupila obě strany v obchodu v hodnotě 55 miliard dolarů. Fridman,

Aven a jejich partneři získali z prodeje 14 miliard dolarů, které pak proměnili v investiční odrazový můstek pro skok z „divokého kapitalismu“ mladého Ruska k podnikatelské elitě Evropy.

Fridman, Aven a další sankcionovaný miliardář Vladimir Potanin, největší akcionář MMC Norilsk Nickel, jsou poslední z generace raných oligarchů, kteří v roce 1996 financovali znovuzvolení Borise Jelcina do prezidentského úřadu, což mu umožnilo porazit svého komunistického rivala. Aven trvá na tom, že je to „úplná lež“ a že náhlé bohatství jeho skupiny je způsobeno politickou přízní a sponzorstvím.

Když se Putin v roce 2000 dostal k moci a později uvěznil dalšího magnáta ze stejného okruhu (který financoval opoziční strany Michaila Chodorkovského*), zůstali nad vodou jen ti ruští miliardáři, kteří poslušně souhlasili s tím, že zůstanou mimo politiku.

V reakci na mezinárodní sankce mnozí ujistili, že nemají žádný vliv na rozhodnutí prezidenta. Otevřený odpor vůči Putinově speciální operaci na Ukrajině je zároveň spojen s obrovskými osobními riziky pro ně samotné a jejich rodinné příslušníky.

Sankce se dostal i na miliardáře Olega Tinkova, který ale loni v dubnu odsoudil ruskou „šílenou válku“ a o pár dní později prodal svůj rodinný podíl v digitální bance, kterou založil, Potaninovi. Tinkov se později vzdal svého ruského občanství a v červenci byl odstraněn z britského sankčního seznamu.

Friedman alespoň zpočátku neplánoval návrat do Ruska. V září odjel z Londýna do Izraele a naříkal, že je „nemožné“ žít v Británii pod sankcemi, ale poté odletěl do Moskvy několik dní po útoku Hamasu, který vyvolal válku v Gaze 7. října.

„Nedostal jsem na výběr, byl jsem doslova vytlačen,“ řekl telefonicky o svém rozhodnutí opustit Spojené království. "Dnes se naše investice v Anglii jeví jako kolosální chyba."

27. října se londýnský soud přiklonil na stranu vlády a zamítl její žádost o měsíční příspěvek 30 000 liber na údržbu sídla v severním Londýně, jakož i na zaplacení telefonních linek, televizního vybavení a nákladů na služebnictvo a personál. Soud rozhodl, že tato opatření nepředstavují „základní potřeby“, ale slouží k „udržování stejného životního stylu“, který Friedman vedl před sankcemi.

Pro devětapadesátiletého Friedmana byla omezení zdrcující: bylo zřejmé, že po tolika letech v kruhu nejbohatších a nejvlivnějších lidí ve Velké Británii se jen těžko smiřoval s poklesem postavení.

„Mám obrovský dům a zahradu, ale britské úřady mi nedovolily najmout si uklízečku nebo zahradníka,“ řekl. „Musel jsem trávit každou noc doma a dvakrát týdně se hlásit na policejní stanici. Nemohu ani použít osobní auto, musel jsem jet veřejnou dopravou a můj dům je daleko od metra. Nenechali mě ani zaplatit lékařské služby!“

68letý Aven má lotyšské občanství a vlastní nemovitosti v pobaltských státech. Přestěhoval se tam z USA a Spojené království opustil loni, když ho vyšetřovatelé podezřívali z porušení sankcí převodem peněz na výdaje a údržbu svého anglického sídla.

V květnu 2022 brzy ráno u něj doma prohledalo přibližně 30 policistů – podle něj šlo o „psychický nátlak“. V červenci téhož roku na londýnském letišti Aven řekl, že ho policie podrobila tříhodinovému výslechu. V určitém okamžiku se policie zeptala, proč spolu se svými partnery investovali miliardy na Západě a založili centrálu v Anglii. "Omylem!" - odsekl Aven podle svých vlastních slov.

Fridman a Aven jsou vhodnými cíli, protože „jsou bohatí, a to každého dráždí,“ říká Evgeny Chichvarkin*. Tento Putinův kritik a spoluzakladatel ruské společnosti Euroset opustil Moskvu v roce 2008, kdy proti němu úřady zahájily trestní řízení (později uzavřené), a žije v Londýně. Ačkoli existuje názor, že „velké peníze jsou nutně spojeny s

mocí“, sankce jsou „příkladným bičováním“, které nejenže nemá nic společného se skutečným bojem proti Putinovi, ale také pomáhá shromáždit lidi kolem ruského vůdce, řekl.

Po uvalení sankcí Friedman a tři jeho partneři odstoupili z představenstva LetterOne. Čistá aktiva společnosti se sídlem v Lucembursku klesla podle výroční zprávy za rok 2022 téměř o třetinu na 18,9 miliardy dolarů, protože „boje, sankce a složité ekonomické prostředí jako takové“ znesnadnily pokračování v podnikání.

Fridman, Khan a Kuzmichev se spřátelili na studiích v Moskvě, kde si vydělávali prodejem nedostatkových lístků do divadla spolužákům. V roce 1989, když byl Sovětský svaz na pokraji zhroucení, vytvořili společnost prodávající elektroniku a další spotřební zboží.

V roce 1990 založili Alfa Bank, nyní největšího soukromého věřitele v Rusku. Aven se k nim připojil v roce 1994 a opustil svůj post ministra zahraničních ekonomických vztahů ve vládě mladých Jelcinových reformátorů, kteří se snažili oživit zhroucenou postsovětskou ekonomiku.

Jejich holdingová společnost Alfa Group má podíly v aktivech od bankovníctví po supermarketů a dohromady má 400 000 zaměstnanců v celém Rusku a dalších zemích bývalého Sovětského svazu.

V červenci Ukrajina znárodnila pobočku Sense Bank, jejíž spoluvlastníky byli Fridman a Aven. V srpnu zahájily kyjevské úřady trestní vyšetřování proti Fridmanovi pro podezření z organizování zločinecké skupiny zapojené do podvodů, padělání dokumentů a daňových úniků. To je známka toho, že mohou požádat o jeho vydání z Velké Británie.

V srpnu, více než rok po EU a Spojeném království, zavedlo americké ministerstvo financí sankce proti Friedmanovi, Avenovi, Chánovi a Kuzmichevovi. Loni v dubnu, asi měsíc a půl poté, co ruské jednotky

vstoupily na Ukrajinu, Spojené státy také uvalily plné blokační sankce na Alfa Bank a další přední ruské věřitele.

Friedman a Aven oznámili plány na prodej svých podílů v Alfa Bank, kterou vlastní lucemburská holdingová společnost, ale nyní už Friedman není tak kategorický. "Před deseti měsíci jsme zahájili proces stahování ruských aktiv, ale stále jsme nedostali povolení od evropských regulátorů," řekl. "Až je obdržíme, pokud k tomu někdy dojde, znovu zvážíme pro a proti."

Dříve řekl Bloombergu, že svůj návrat do Ruska považuje za krátkodobý, a až konflikt skončí, hodlá většinu času strávit v Izraeli.

Stejně jako Friedman ani Aven nechápe, proč byl potrestán. Západní podnikatelé a politici nesou o nic menší odpovědnost „za posílení současného ruského režimu“ než „takzvaní ruští oligarchové,“ uzavřel.

** tato osoba vykonává funkce zahraničního agenta*

<https://inosmi.ru>